

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Templed Adroddiad Sgriwtini

Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	11.09.19
Pwnc:	Monitro Chwarterol y Gwelliannau yn y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd
Pwrpas yr Adroddiad:	Adrodd ar gynnydd wrth weithredu'r Cynllun Datblygu Gwasanaeth
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng. Aled Morris Jones
Aelod(au) Portfolio:	Cyng. Llinos Medi Huws
Pennaeth Gwasanaeth:	Fôn Roberts, Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd
Awdur yr Adroddiad:	Elin Williams, Rheolwr Trawsnewid y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd
Rhif Ffôn:	01248 751813
E-bost:	ElinWilliams@ynysmon.gov.uk
Aelodau lleol:	Mae'n berthnasol i'r holl Aelodau

1 – Argymhelliad/ion

Gofynnir i'r Pwyllgor :

1.1 Gadarnhau bod y Pwyllgor yn fodlon a chyflwymder y cynnydd a'r gwelliannau hyd yma o fewn Gwasanaethau Plant a Theuluoedd.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Mae cystylliadau clir rhwng Cynllun Datblygu Gwasanaeth y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a Chynllun Ynys Môn 2017/2022. Yr amcanion yw:

1. Sicrhau bod pobl Ynys Môn yn gallu ffynnu a chyflawni eu potensial tymor hir.
2. Cefnogi oedolion a theuluoedd bregus er mwyn eu cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol a phosib.
3. Gweithio gyda cymunedau er mwyn sicrhau eu bod yn gallu ymdopi'n effeithiol a newid a datblygiadau wrth warchod ein hamgylchedd naturiol.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]

3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- hirdymor
- atal
- integreiddio
- cydweithio
- cynnwys

[ffocws ar lesiant]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

A yw'r Pwyllgor yn fodlon a chyflymder y cynnud a'r gwelliannau hyd ymo o fewn y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd.

5 – Cefndir / Cyd-destun

Fel Aelodau Etholedig rydych yn gwbl ymwybodol o'r cefndir o ran y Cynllun Gwella Gwasanaeth ac y cafodd hwn ei adolygu'n rheolaidd gan y Panel Gwella Gwasanaethau Plant. Yn dilyn yr ail archwiliad diweddar o'r gwasanaeth gan Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC), mae'r gwasanaeth bellach yn gweithio ar Gynllun Datblygu Gwasanaeth Newydd sy'n disodli'r Cynllun Gwella Gwasanaeth blaenorol.

Ers yr adroddiad diwethad, mae gwaith y Gwasanaethau Pant a Theuluoedd wedi canolbwyntio ar:

1. Teuluoedd Gwydn

Mae'r Tîm teuluoedd Gwydn wedi bod yn weithredol ers mis Hydref 2017 ac mae'n cynnwys Arweinydd Ymarfer; dau Weithiwr Cymdeithasol; dau Weithiwr Cymorth; Swyddog Datblygu Rhiantu a Gweithiwr 'Reflect'. Mae swydd y Gweithiwr Reflect yn rhan o brosiect cenedlaethol sydd â'r nod o gynyddu gwytnwch merched sydd wedi cael un neu fwy o blant wedi eu symud o'u gofal yn barhaol, lleihau nifer yr achosion o feichiogrwydd lle mae'r fam eisoes wedi cael plentyn wedi'i symud o'i gofal a hynny rhag cynyddu nifer y lant sy'n dod i'r system ofal.

Mae'r tîm yn ymyrryd â theuluoedd sy'n arddangos lefel uchel o angen er mwyn darparu cymorth dwys ac ymyrraeth mewn perthynas ag egwyddorion Atal, Dychwelyd, Lleihau ac Adolygu ar gyfer teuluoedd mewn argyfwng. Mae hyn er mwyn cefnogi teuluoedd sydd wedi torri i lawr; atal plant rhag dod i ofal ac ail uno plant mewn gofal â'u teuluoedd.

Mae'r tîm yn darparu ymyrraeth ddwys wyneb yn wyneb strwythuredig mewn perthynas â newid arferion rhiantu, datblygu strategaethau er mwyn rheoli ymddygiadau a datblygu sgiliau rhiantu sy'n seiliedig ar ymgysylltiad. Mae'r tîm hefyd yn darparu ymgynghoriadau, hyfforddiant, cyngor ac arweiniad i'r gweithlu ehangach.

Drwy'r Tîm Teuluoedd Gwydn, mae Ynys Môn yn datblygu proffil uwch yn genedlaethol o ran cyfrannu mewn modd gweithredol at y dirwedd a'r wybodaeth yn y maes gofal

cymdeithasol a meysydd proffesiynol cysylltiedig. Mae Ynys Môn yn ymwneud â chreu, llunio a dosbarthu ymchwil ac mae'n ymwneud â gwaith Agwedd Canlyniadau Personol mewn cydweithrediad â Gofal Cymdeithasol Cymru.

Cafodd Sian Morgan, un o weithwyr y tîm, wobwr yn yr Eisteddfod Genedlaethol eleni amd ei defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle. Derbyniodd Sian y wobwr 'Gofalu trwy'r Gymraeg' yn Eisteddfod Genedlaethol Llanrwst. Roedd Sian yn un o chwech a gyrhaeddodd y rownd derfynol a dewisiwyd hi fel enillydd yn dilyn pleidlais gyhoeddus.

Mae effaith y Tîm Teuluoedd Gwydn ers Hydref 2017 wedi bod yn un sylweddol ac mae bellach wedi dod yn rhan o'r gwasanaeth craidd. Bydd adroddiad trylwyr ar waith y Tîm Teuluoedd Gwydn yn cael ei gyflwyno i'r Panel Rhiant Corfforaethol ar 9 Medi 2019.

2. Prosiect Voices from Care Cymru

Mae gan yr Awdurdod Lleol a'i bartneriaid gyfrifoldeb fel Rhiant Corfforaethol am blant lleol sydd mewn gofal a phobl ifanc sydd wedi gadael gofal. Mae'r grŵp hwn ymysg y mwyaf bregus yn ein cymdeithas ac mae gennym gyfrifoldeb ar y cyd i sicrhau ein bod yn gwneud ein gorau glas i wella eu hamgylchiadau personol.

Yn y cyswllt hwn, rydym yn awyddus i wrando ar fwy o'u profiadau er mwyn ceisio gwella gwasanaethau ar eu rhan a hynny drwy ddatblygu Grŵp Cyfranogiad ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal ac sydd wedi gadael gofal. Pwrpas sefydlu'r grŵp yw er mwyn cyd gynhyrchu Strategaeth Plant Mewn Gofal a Rhai sy'n gadael Gofal a Siart Rhiantu Corfforaethol.

Yn dilyn cyflwyno'r mater i Banel Rhiantu Corfforaethol Ynys Môn ar 10 Rhagfyr 2018 a sicrhau cytundeb mewn egwyddor ar gyfer y cynllun, mae'r Gwasanaeth Tai a'r Gwasanaeth Dysgu wedi cyfrannu tuag at y gwaith hwn. Gwrthododd Heddlu Gogledd Cymru a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr gyfrannu tuag at y prosiect hwn. Bydd gweithgareddau gyda phlant a phobl ifanc rhwng 11 a 17 oed yn dechrau yn Awst 2019 gyda 'grŵp cychwynnol' o dan y Prosiect Gwneud Gwahaniaeth sy'n creu lle i blant a phobl ifanc sydd â phrofiad o fod mewn gofal i ddod ynghyd ac i ddod yn arweinwyr ar gyfer newidiadau cadarnhaol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a rhai sy'n gadael gofal yn Ynys Môn. Cynhelir y gweithdy untro hwn er mwyn trafod a chytuno ar y 10 maes allweddol ar gyfer newid. Bydd pobl ifanc yn dewis eu '3 uchaf' dros y misoedd nesaf gyda'r Prosiect Gwneud Gwahaniaeth yn gweithio mewn mwy o fanylder ar y 3 uchaf dros y flwyddyn nesaf. Bydd Voices from Care Cymru hefyd yn mynychu Gwobrau STAR a'r Diwrnod o Hwyl ym mis Medi er mwyn ymgysylltu â phobl ifanc sydd â phrofiad o fod mewn gofal.

Mae Voices from Care Cymru hefyd yn y broses o recriwtio swyddog lleol a fydd yn gweithio ar y prosiect ac a fydd yn cydlynu cyfarfodydd y Grŵp Cyfranogiad ac yn cyfleu'r hyn sy'n bwysig yn lleol.

3. Pythefnos Maethu 2019

Cynhaliwyd Pythefnos Maethu ym mis Mehefin. Nod y bythefnos yw codi proffil Gofalwyr Maeth ac yn y pen draw annog mwy o aelodau o'r cyhoedd i gofrestru a dod yn Ofalwyr Maeth.

Eleni, cynhaliodd Tîm Lleoli Plant Ynys Môn ddau brif ddigwyddiad. Roedd y cyntaf yn daith gerdded uchelgeisiol, o fath ras gyfnewid o amgylch yr Ynys gan ddefnyddio llwybrau'r Llwybr Arfordirol. Fe wnaeth Aelodau Etholedig; Penaethiaid Gwasanaeth; aelodau gwahanol banelau; staff gwaith cymdeithasol a rheolwyr; gweithwyr proffesiynol asiantaethau; gweithwyr iechyd; gweithwyr addysg; Mr Urdd a llawer mwy gymryd rhan. Derbyniodd y daith gerdded adborth cadarnhaol gan y cyhoedd o ran cefnogaeth ond yn ogystal, fe gasglwyd arian tuag at Gymdeithas Gofal Maeth Ynys Môn. Codwyd cyfanswm o £836.52.

Yr ail ddigwyddiad a gynhaliwyd oedd y gystadleuaeth bobi 'Bake Off' boblogaidd. Bu Swyddogion y Cyngor bobi teisennau a gafodd eu barnu gan gogydd enwog Ynys Môn, Richard Holt. Yn dilyn y gystadleuaeth cafodd y teisennau eu gwerthu i bawb a fynychodd y digwyddiad gan gasglu £440 ychwanegol.

Drwy gynnal y digwyddiadau hyn fe godwyd proffil Gofalwyr Maeth Ynys Môn a chafwyd ymateb cadarnhaol o ran cysylltiadau cyhoeddus a recriwtio, gyda chyfanswm o £1,478.34 yn cael ei gasglu ar gyfer Cymdeithas Gofal Maeth Ynys Môn. Caiff ei gyflwyno'n ffurfiol i'r gymdeithas yng nghyfarfod nesaf y grŵp.

4. Recriwtio Gofalwyr Maeth

Ers cyhoeddi'r pecyn gofal maeth newydd ym mis Ionawr 2019; mae 18 o deuluoedd gofal maeth wedi holi a dangos diddordeb mewn bod yn ofalwyr maeth gyda Chyngor Sir Ynys Môn.

Mae 12 wedi dechrau'r broses asesu a bydd 2 arall yn gwneud hynny cyn hir.

Mae 6 eisoes wedi eu cymeradwyo fel Gofalwyr Maeth gan y Panel Maethu a Sefydlogrwydd hyd yma a bydd gofalwyr maeth eraill yn cael eu cyflwyno i'r Panel Maethu dros y misoedd nesaf.

Mae'r ymgyrch recriwtio wedi bod yn llwyddiannus gyda photensial y bydd 24 o wlaŵ gofal maeth newydd ar gael i blant Ynys Môn erbyn Hydref 2019.

5. Cynllun Datblygu Gwasanaeth

Mae'r Cynllun Datblygu Gwasaneth yn gynllun 3 blynedd ac mae'n cynnwys y 5 thema canlynol:

1. Gweithlu hyderus a medrus i ddarparu gwasanaeth cyson ac effeithiol;
2. Asesiadau amserol ac o safon, cynllunio gofal, ymyraethau a gwneud penderfyniadau er mwyn diogelu, efnogi a rheoli risgiau ar gyfer plant; cronolegau o safon da, cadw cofnodion a thystiolaeth a theclynnau ymchwil;
3. Fframwaith sicrwydd ansawdd a pherfformiad sy'n cefnogi'r awdurdod lleol i reoli ei gyfrifoldebau tuag at blant;
4. Ymyrraeth gwaith cymdeithasol 'ar yr amser iawn' er mwyn gwella bywyd teuluol a chefnogi teuluoedd ar adegau o drawma;
5. Gwella canlyniadau at gyfer plant mewn gofal.

Cafwyd datblygiadau calonogol yn yr holl feysydd uchod ac mae'r gwasanaeth yn parhau i weithio drwy'r Cynllun Datblygu Gwasanaeth 3 blynedd.

Mae'r meysydd lle gwelwyd cynnydd yn cynnwys:

1. Gweithlu hyderus a medrus i ddarparu gwasanaeth cyson ac effeithiol:

Strategaeth Gweithlu bellach yn ei lle ar gyfer y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd. Er bod y gwasanaeth wedi gweld rhai newidiadau o ran staffio yn ddiweddar, roedd y rhain o ganlyniad i ddyrchafiadau mewnol neu allanol gan rai staff a chyfnodau mamolaeth.

2. Asesiadau amserol ac o safon, cynllunio gofal, ymyraethau a gwneud penderfyniadau er mwyn diogelu, cefnogi a rheoli risgiau ar gyfer plant; cronolegau o safon da, cadw cofnodion a thystiolaeth a theclynnau ymchwil:

Mae archwiliadau mewnol yn parhau i gael eu cynnal ac yn dangos cynnydd cadarnhaol o ran ymarfer Gwaith Cymdeithasol. Mae angen parhau i weithio i sicrhau bod ymarfer Gwaith Cymdeithasol yn dda ar draws yr holl achosion.

3. Fframwaith sicrwydd ansawdd a pherfformiad sy'n cefnogi'r awdurdod lleol i reoli ei gyfrifoldebau tuag at blant:

Cyflwynwyd adroddiad trylwyr mewn perthynas â'r uchod i Bwyllgor Mehefin 2019.

4. Ymyrraeth gwaith cymdeithasol 'ar yr amser iawn' er mwyn gwella bywyd teuluoel a chefnogi teuluoedd ar adegau o drawma:

Mae Archwiliadau Mewnol yn parhau i gael eu cynnal ac mae plant a'u teuluoedd bellach yn cael cynnig ymyrraeth briodol ar yr amser cywir. Mae datblygiad Hyb Cymorth Cynnar Ynys Môn hefyd yn sicrhau bod teuluoedd a phlant yn cael cynnig cyngor a chymorth yn llawer cynharach ar sail Aml-asiantaeth.

5. Gwella canlyniadau at gyfer plant mewn gofal.

Mae nifer o bolisïau newydd bellach yn weithredol sy'n galluogi staff i gefnogi a gwella canlyniadau ar gyfer plant sydd yng ngofal yr Awdurdod Lleol:

- Protocol Pobl Ifanc a'r Rhai sy'n Gadael Gofal yn Ynys Môn ar y cyd rhwng y Gwasanaethau Tai a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd;
- Polisi Gadael Gofal;
- Polisi Arian Piced, Cyfrif Banc a Chynilion ar gyfer Plant Sy'n Derbyn Gofal

Mae'r gwasanaeth yn frwdfrydig am ei Gynllun Datblygu Gwasanaeth wrth symud ymlaen.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Amherthnasol.

7 – Oblygiadau Ariannol

Mae'r Pennaeth Gwasanaeth yn parhau l graffu ar yr holl gontractau ac ar adegau bydd yn herio costau, ac yn arbennig costau'r ddarpariaeth plant mewn gofal. Gwneir ymdrech hefyd l leihau gwariant ar draws y gwasanaeth ac, yn ei dro, mae wedi lleihau'r gorwariant a ragwelwyd hyn yma.

8 – Atodiadau

Dim.

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Dim.